

Inhoudsopgave

Pagina

Inleiding	04
Wie was Sint Stephanus?	05
Algemeen	06
Leden van het kerkbestuur	07
Parochiecentrum	08
Financiën	08
Heilige missen Heel	10
Wat moet ik doen...?	10
Heilige missen Cluster Emmaus	11
Koster van de kerk	12
Muzikale opluistering in de kerk	12
Werkgroepen	13
Verenigingen	16
De Zonnebloem	16
Seniorenvereniging 'St. Ambrosius' Heel	17
Damesvereniging Heel 2002	18
Kapel Panheel	20
De Parochie en de kerk van Sint Stephanus in Heel	22

Inleiding

Heel hartelijk welkom in onze Sint Stephanusparochie, wie u ook bent! Misschien bent u diepgeworteld in de dorpsgemeenschap van Heel. U werd er geboren en zal er nooit meer weggaan. Misschien bent u hier net en heeft het dorp nog vele geheimen voor u. Wie u ook bent, de Sint Stephanusparochie wil een thuis bieden voor elke mens.

In deze parochie is Jezus Christus dé bron om vanuit te leven. Hij is als het watermerk van ons zijn en ons handelen. Hij geeft eenheid aan de grote diversiteit van mensen en activiteiten in deze geloofsgemeenschap.

Deze vernieuwde gids wil u een eerste indruk geven van het reilen en zeilen binnen deze parochie. Misschien is 'samen' wel een kernwoord. We leven samen met God en met elkaar, jong en oud, ziek en gezond, rijk en arm. Deze verbondenheid doet goed!

Onze tijd is volop in beweging. De ene na de andere ontwikkeling duikelt over elkaar heen.

Één van die ontwikkelingen in deze parochie betreft de deelname aan een groter samenwerkingsverband. Onder de naam Cluster 'Emmaus' vormt ze een samenwerkingsverband met de parochies van Beegden, Thorn, Wessem, Ittervoort, Neeritter, Hunsel en Ell. We zullen steeds meer de krachten bundelen en elkaar helpen waar nodig is.

Ik hoop van harte dat wij hier in Heel mogen blijven ervaren dat gelovig leven goed doet. Dank voor uw betrokkenheid en graag tot ziens!

Marc Hooijschuur, pastoor

Wie was Sint Stephanus?

De naam van de parochie verwijst naar een man die behoorde tot een groep van zeven diakens. Zij waren door de apostelen aangewezen om zich te ontfermen over de armen en weduwen in Jeruzalem. Stephanus kweet zich met verve van zijn taak. Daarnaast was hij ook een begenadigd predikant.

Jaloezie stak de kop op. Er werden valse geruchten verspreid. Stephanus zou Mozes en God geloofend hebben. Hij werd voor de hoge raad van Jeruzalem gebracht. Daar verdedigde Stephanus zich door de leden van de raad en de aanwezigen te verwijten dat zij niet in Jezus geloofden.

Het kostte hem de kop. Het oordeel van de hoge raad werd niet eens afgewacht. De omstanders sleurden Stephanus naar buiten en stenigden hem. Stephanus is de eerste martelaar en stierf volgens de overlevering in Jeruzalem rond het jaar 35.

...zijn gezicht leek op dat van een engel. (Hnd 6,15)

Terwijl Stephanus gestenigd werd, riep hij uit: 'Heer Jezus, ontvang mijn geest.' (Hnd 7,59)

'Heer, reken hun deze zonde niet aan!' En na deze woorden stierf hij. (Hnd 7,60)

Algemeen

Een parochie bestaat dankzij het geloof dat mensen samen delen. De parochie vormt de basis van waaruit mensen binnen een bepaald gebied leven als groep. Elke parochie is dus een afgebakend gebied. Meestal valt een parochie samen met een dorp of met een wijk in een stad. Maar er zijn ook parochies die andere begrenzingskenners. Er zijn studentenparochies bijvoorbeeld, of parochies die bestaan uit een bepaalde groep immigranten, of parochies die een bepaalde taal of ritus volgen.

Elke parochie kent een bestuur. Naast de vice-voorzitter, penningmeester en secretaris kent de parochie ook leden die zich bijvoorbeeld bezighouden met diakonie (zorg voor de naasten) en de gebouwen. De pastoor in zijn rol als voorzitter heeft met name de zielzorg tot taak;

de leden van het bestuur staan hem hierbij terzijde en dienen hem van advies. De leden van het kerkbestuur worden door de bisschop benoemd, telkens voor een periode van vier jaar.

Een parochie maakt deel uit van een dekenaat. De parochie van Heel behoort tot het dekenaat Thorn-Heythuysen. Het doel van het dekenaat is om de activiteiten in de diverse parochies in overleg met alle betrokkenen op elkaar af te stemmen en om ervaringen uit te wisselen. Ook fungeert een dekenaat - met de deken aan het hoofd - als contact richting het bisdom.

Leden van het kerkbestuur

Voorzitter

Pastoor Marc Hooijschuur
Mgr. Savelbergweg 93
6097 AE Heel
Tel. 0475 - 854578
mhooyshuur@yahoo.com

Vice-voorzitter

Margot Hofman-Ruijters
Dalenbosweg 28
6097 ER Heel
Tel. 0475 - 570843
margot.jan@hetnet.nl

Secretaris

Hein van de Mortel
Ringweg 27
6097 EB Heel
Tel. 0475 - 571758
hein.vandemortel@home.nl

Penningmeester

Jos van Halbeek
Teskenlaan 28
6097 GA Heel
Tel. 0475 - 573319
jos.vh@freeler.nl

Lid - diakonie

Myra Aretz - Verboeket
Sterplein 4
6097 EA Heel
Tel. 0475 - 571650
myra.aretz@gmail.com

Lid - diakonie

Marc van Aarsen
Eikelenkamp 12
6097 ES Heel
Tel. 0475 - 573527
m.van.aarsen@planet.nl

Lid - gebouwen en kerkhof

Piet Maessen
Heerbaan 4
6097 AX Heel
Tel. 0475 - 572274
pietmaessen@ziggo.nl

Adviseur

Jan van de Gevel
Margarethastraat 18
601 AE Ittervoort
Tel. 0475 - 566941
gevelwei@kpnmail.nl

Parochiecentrum

Het parochiecentrum is dé plaats waar u met al uw vragen en opmerkingen terecht kunt. Elke weekdag, met uitzondering van donderdag, is het centrum geopend, van 9.30 tot 12.00 uur. Angelique Vromen of Corrie Huijs staat u te woord en helpt u verder. Vaak gaat het over het bestellen van een Mis, het afspreken van een doopsel, een gesprek met de pastoor, het verlengen van grafrechten, etc. Dankzij het parochiecentrum is het voor iedereen mogelijk om met de parochie in contact te treden. Overigens wordt het parochiecentrum ook gebruikt als vergaderplaats voor het

kerkbestuur en kleinere groepen vrijwilligers.

Het parochiecentrum

mgr. Savelbergweg 93a

6097 AE Heel

T. 0475-570166

parochiecentrum-heel@hetnet.nl

Website

www.parochiesintstephanus.nl

Wekelijks worden er actualiteiten en berichten geplaatst op de website van de parochie. Alle info die u in deze gids leest, is ook te vinden op deze site, en nog veel meer, foto's bijvoorbeeld van allerlei activiteiten. De site is een bezoekje waard!

Financiën

Kerkbijdragen

Elk jaar wordt de actie 'Kerkbalans' gehouden, meestal in de maand januari. Deze actie is van groot belang voor het bestaan van de parochie. Sterker nog, zonder de opbrengsten van de actie 'Kerkbalans' zou de parochie niet kunnen bestaan. De Nederlandse overheid stelt

zich zéér terughoudend op bij de financiering van kerkgenootschappen. Daarom is een parochie bijna geheel afhankelijk van de financiële goodwill van haar parochianen. De actie 'Kerkbalans' wordt in onze parochie elk jaar uitgevoerd door een speciale werkgroep. Parochianen worden middels brieven en

advertenties opgeroepen om deel te nemen aan de kerkbijdrage. Als richtsnoer voor de kerkbijdrage wordt gehanteerd: 1% van het netto besteedbaar inkomen op jaarbasis, met een minimum van € 96,-.

Rekeningnummers

Rabobank 11 96 00 285
ING 10 46 736

Misstipendia en rouw-, trouw- en jubileumdiensten

Vanaf 1 januari 2011 gelden de volgende misstipendia en tarieven:

Eucharistieviering
door de week (leesmis) € 7,-

Eucharistieviering op
zaterdagavond of
zondag € 21,-

Jubileumviering die niet
tijdens de reguliere
zaterdagavonds
wordt gehouden € 210,-

Uitvaartmis € 384,-

Avondwake zonder
Uitvaartmis € 210,-

Begeleiding
crematorium: € 50,-

Huwelijksmis € 384,-

Werd er in de Sint Stephanusparochie vier jaar voorafgaand aan de dag van de rouw- of trouwdienst deelgenomen aan de kerkbijdrage, dan brengt het kerkbestuur de feitelijk ontvangen kerkbijdrage in mindering op het officiële tarief, hetgeen betekent dat de uitvaart of huwelijksviering kosteloos is. Mocht de kerkbijdrage de vier jaar voorafgaand aan de dag van de rouw- of trouwdienst beneden het bedrag liggen dat als richtsnoer wordt gehanteerd, dan wordt het feitelijk ontvangen bedrag in mindering gebracht op het officiële tarief.

Voorwaarde is wel dat de rouw- of trouwdienst in de Sint Stephanusparochie plaatsvindt. Als er sprake is van een viering elders, dan is er nooit sprake van restitutie.

HH. Missen Heel

Woensdag om 9.00 uur in de kerk
Zaterdag om 19.00 uur in de kerk
Zondag om 08.45 uur in de kapel te Panheel

Wat moet ik doen...?

Als een dierbare is overleden en wij graag de uitvaart vanuit de kerk willen laten plaatsvinden?

Bel zo snel mogelijk met het parochiecentrum of de pastoor. In overleg zal er een tijd en datum voor de uitvaartmis worden afgesproken. Verder worden allerlei praktische zaken rondom de uitvaart tijdens een bezoek aan huis besproken en geregeld.

Als wij voor de kerk willen trouwen?

Bel met het parochiecentrum of de pastoor, minimaal drie maanden van te voren. Nadat de datum en de tijd zijn vastgesteld, zullen er tijdens een tweetal bijeenkomsten afspraken worden gemaakt over de inhoud van de viering en het praktische verloop.

Als ik mijn kind wil laten dopen?

Bel minimaal twee maanden van tevoren met het parochiecentrum of de pastoor. Nadat de datum en de tijd zijn afgesproken – normaal gesproken vinden de doopsels in onze parochie plaats op de vierde zondag van de maand – zal er een afspraak worden gemaakt om de doopplechtigheid voor te bereiden.

Als ik als zieke of thuiszittende graag de Heilige Communie wil ontvangen?

Elke eerste vrijdag van de maand brengt de pastoor 's morgens de Communie rond in onze parochie. Indien u hiervan gebruik wenst te maken, geef u dan op bij het parochiecentrum.

Als ik eens de kerk wil bezoeken?

Raadpleeg het overzicht van de vieringen in onze parochie. Voor een rondleiding kunt u contact opnemen met het parochiecentrum.

Als ik bediend wil worden (het sacrament van de zieken wil ontvangen)?

Bel met het parochiecentrum of de pastoor. Er zal dan een

afspraak gemaakt worden. Het is aan te bevelen om niet te lang te wachten met de vraag naar dit sacrament. Bij het tijdig maken van een afspraak kan de pastoor altijd bereikt worden. Daarnaast wordt het sacrament intenser beleefd indien de gelovige het bij bewustzijn mee kan maken.

Als ik een misintentie wil bestellen?

Bel met het parochiecentrum of loop gewoon eens binnen. Geef nauwkeuring door hoe u wilt dat uw intentie vermeld wordt.

Als ik wil dat al mijn andere vragen worden beantwoord?

Neem dan contact op met het parochiecentrum. U zult zeker verder geholpen worden.

HH. Missen Cluster Emmaus

Thorn	H. Michaël	zondag	09.30 uur
Wessem	H. Medardus	zaterdag	19.00 uur
Beegden	H. Martinus	zondag	09.30 uur
Ittervoort	H. Margaritha	zondag	10.30 uur
Neeritter	H. Lambertus	zaterdag	19.15 uur
Ell	H. Antonius Abt	zaterdag	17.45 uur
Haler-Uffelse	H. Isidorus	zaterdag	19.15 uur
Haler-Uffelse	H. Isidorus	zondag	10.00 uur

Koster van de kerk

Piet van Lier
Dorpsstraat 119
6097 AM Heel
0475 - 573405
prlier@home.nl

Verzorging van de bloemen in de kerk

Roos Beurskens
Gouverneur Houbenstraat 10
6097 BP Heel
0475 - 572794

Muzikale opluistering in de kerk

Herenkoor

Het herenkoor zingt één keer in de twee weken de gregoriaanse vaste en wisselende gezangen van de HH. Missen op zaterdag. Verder repeteren zij één keer in de twee weken in het parochiecentrum. Tijdens de uitvaartmissen en op hoogtijdagen verzorgen zij samen met het parochieel dameskoor de gezangen. De organist is Léon Janssen.

Secretariaat:

Phons Brouns
Panheelderweg 18
6097 AJ Heel
T. 0475 - 571694

Dameskoor

Het dameskoor zingt één keer in de twee weken de Nederlandstalige gezangen tijdens de HH. Missen op zaterdag.

Zij repeteren eens in de twee weken in het parochiecentrum en zingen samen met het herenkoor de gezangen tijdens de uitvaartdiensten en op hoogtijdagen. De organist is Léon Janssen.

Secretariaat:

Wies Janssen
Sportparklaan 26
6097 CW Heel
T. 0475 - 571638

Werkgroepen

Eerste Heilige Communie

Elk jaar vormen de ouders van de communicanten werkgroepen om de viering van de eerste Heilige Communie te verzorgen. Normaal gesproken vindt deze viering plaats op de zondag voorafgaand aan Hemelvaartsdag. In overleg met de pastoor zorgen de ouders dat de kerk is versierd en het boekje wordt gemaakt. Ook andere kleinere werkzaamheden nemen zij voor hun rekening. De liedjes die tijdens de viering door de communicanten worden gezongen, worden op school ingestudeerd. De voorbereiding op 'de grote dag' vindt in een aantal lessen op school plaats en wordt door de pastoor verzorgd.

Heilig Vormsel

Ter voorbereiding op de viering van het Vormsel vertelt de pastoor aan de vormelingen in een aantal lessen op school over de inhoud van dit sacrament. Sinds 2010 bezoeken de vormelingen het asielzoekerscentrum in Baexem. Samen met de leeftijdsgenoten ervaren zij een verbondenheid die grenzen

overstijgt. Ook wordt er soms in Roermond deelgenomen aan de 'Vormseldag'. Kinderen uit heel Limburg komen dan samen om in het kader van het Vormsel gezellig en educatief bezig te zijn. Het Vormsel wordt altijd toegediend door de bisschop of één van zijn assistenten (vicaris).

Avondwake

De avond voorafgaand aan de uitvaart kunnen de nabestaanden van de overledene samekomen in de kerk voor een korte gebedsdienst. In samenspraak met de familie worden onder leiding van enkele toegeruste parochianen aan deze wake gelovige vorm en inhoud gegeven. Al gedurende enkele jaren verzorgt een aantal vrijwilligers de avondwakes in onze parochie.

Groep onderhoud oude en nieuwe kerkhof

Met name tijdens de lente en de zomermaanden zorgt een groep vrijwilligers ervoor dat het parochiële kerkhof er verzorgd bij ligt. Wekelijks zijn zij dan te vinden op het kerkhof. De graven dienen door de nabestaanden zelf verzorgd te worden. De grasperken en al het overige worden onderhouden door de vrijwilligers.

Processie

Op de eerste zondag van september trekt aansluitend aan de H. Mis van 10.00 uur de processie door de straten van Heel. Tal van verenigingen dragen er hun steentje aan bij: de carnavalsvereniging, harmonie De Vriendenkrans, schutterij St. Sebastianus, seniorenvereniging St. Ambrosius, de communicanten en vele vrijwilligers. Na afloop van de processie is er een folkloristische noot wanneer de draak wordt geveld en barst de kermis los.

Misdienaars

Een gezellige groep jongens en meisjes helpt de pastoor bij de Mis. Zij zorgen er telkens weer

voor dat de vieringen feestelijk en verzorgd zijn. Jaarlijks hebben de misdienaars een uitstapje.

Gezinsvieringen

Vier keer per jaar zijn er Missen die speciaal bedoeld zijn voor de kinderen van de basisschool. Meestal is het een openingsviering, aan het begin van een schooljaar, een adventsviering, een palmpasenviering en een slotviering. Een commissie neemt de organisatie op zich en zorgt voor de teksten, het knutselen, de muziek en de p.r.

Lectoren

Elke viering worden er lezingen vanuit de Bijbel beluisterd en voorbeden gebeden. De lector neemt deze taak voor zijn rekening.

Collectanten

Wanneer het altaar door de priester met de gaven van brood en wijn wordt bereid, wordt er aan de gelovigen gevraagd om ook hun gaven bij te dragen. De opbrengst van de collecte komt ten goede aan de liturgie (kaarsen, verzorging kleding, licht, verwarming).

Mariaviering

Een groep dames geeft op 15 augustus – het hoogfeest van de tenhemelopneming van Maria – bijzonder cachet aan de viering, door gezang, gebed, zegening van de kroedwès en versiering. In de maand mei (een maand ter ere van Maria) wordt er door deze werkgroep tijdens een viering bijzondere aandacht besteed aan de gelovige vrouw die Maria was. Ook organiseren zij in samenwerking met de stichting 'Caritas Banneux' de bedevaarten in mei en oktober.

Coördinatie vrijwilligers werkgroepen: Myra Aretz-Verboeket
Margot Hofman-Ruijters

Werkgroep Zieken en Eenzamen

Vrijwilligers van de parochie, De Zonnebloem afdeling Heel en de Seniorenvereniging St. Ambrosius zijn nu ongeveer twee jaar bezig met het gezamenlijk bezoeken van zieken en eenzamen.

Rouwverwerking

Sinds kort is het mogelijk om ook mensen te begeleiden, die graag hulp hebben bij rouwverwerking. Daarvoor is een

tiental vrijwilligers geschoold. Weet u mensen, die in aanmerking wensen te komen voor een bezoek door een van onze vrijwilligers, dan kunt u contact opnemen met een van de leden van de werkgroep of telefonisch uw boodschap doorgeven aan het parochiecentrum, 0475-570166, of aan een van de leden van de werkgroep 'Zieken en Eenzamen':

Myra Aretz-Verboeket,
Tel. 0475-571650

Margot Hofman-Ruijters,
Tel. 0475-570843

Hein van de Mortel,
Tel. 0475-571758

Bijbelgroep

1x per maand komen er circa 10 personen bij elkaar in het parochiecentrum, om onderwerpen betreffende de bijbel te bespreken. Dit gebeurt onder de deskundige leiding van Dr.TH. Willemsen (voormalig deken van Roermond).

Nadere informatie te verkrijgen bij Myra Aretz-Verboeket
Tel. 0475-571650

Jeugd Diakonie

Deze werkgroep steekt de handen uit de mouwen. Met regelmaat geeft zij de nieuwsbrief Stephan uit. Hierin worden jongeren uitgenodigd om op de een of andere manier iets te betekenen voor de ander.

Nader informatie te verkrijgen bij Marc van Aarsen
Tel. 0475-573527

Verenigingen

Een aantal lokale verenigingen werkt mee aan parochiële activiteiten en kerkelijke vieringen. Enkele verenigingen worden hier genoemd.

De Zonnebloem

De Zonnebloem zet zich in voor langdurig lichamelijk gehandicapten, eenzame, en hulpbehoevende ouderen: mensen voor wie persoonlijk contact en deelname aan het maatschappelijk leven niet vanzelfsprekend zijn.

Vrijwilligers bezoeken mensen die door ziekte of handicap vaak aan huis gebonden zijn. Daarnaast organiseren de vrijwilligers tal van activiteiten. De activiteiten van de Zonnebloem en met name de persoonlijke aandacht en begeleiding voorzien in een sterk groeiende behoefte in de samenleving. Elke maand organiseert deze vereniging een ontspanningsmiddag in het Cultureel Centrum Don Bosco.

Voorzitter:

Margot Hofman-Ruijters
Tel. 0475 - 570843

DE ZONNEBLOEM

Secretaris:

Tine Spee-Ottenheim
Tel. 0475 – 572152

Penningmeester:

Fieke Brouns
Tel. 0475 - 571688

www.zonnebloem.nl

**Seniorenvereniging
'St. Ambrosius' Heel
In 2012 al 50 jaar actief.**

De Seniorenvereniging 'St. Ambrosius' is een actieve vereniging die voor en door ouderen een jaarlijks interessant activiteitenprogramma biedt. Ze heeft ruim 380 leden in de leeftijd variërend van 55 tot 95 jaar. Bij het samenstellen van hun activiteitenprogramma richten de bestuursleden zich op alle leeftijdsgroepen. Ze willen hiermee bereiken dat ouderen zo lang mogelijk actief bezig zijn. Ze besteden veel aandacht aan bewegen voor ouderen middels gymnastiek, zwemmen, fietsen, wandelen en volksdansen. Voorts organiseren ze lezingen en presentaties en geven ze advies via hun ouderen- en belastingadviseurs. Ook zijn er groepen die *jeu de boules* spelen, een kaartje

leggen of kegelen. Samen met het kerkbestuur en de Zonnebloem geeft een aantal geschoolde vrijwilligers aandacht aan zieken, eenzame mensen en mensen in een rouwproces.

St. Ambrosius is een afdeling van de KBO-Limburg die op zijn beurt weer een onderdeel is van de landelijke Unie KBO. Via deze krijgen alle leden elke maand veel informatie en tips in het blad 'de Nestor'. In dit blad worden ook veel voordelige aanbiedingen gedaan. Voor de plaatselijke activiteiten en het plaatselijke nieuws ontvangen alle leden minimaal 10x per jaar een nieuwsbrief.

In 2012 bestaat de vereniging 50 jaar. Dat wil het bestuur niet zomaar voorbij laten gaan. Een commissie is druk bezig met het samenstellen van een passend jubileumprogramma. Ter gelegenheid van het jubileumjaar, wordt vanaf nu ook een jubileumlogo gebruikt.

Met hun inspanningen willen ze ondersteuning geven en faciliteiten bieden om hun leden zolang mogelijk zelfstandig en actief te laten functioneren in de maatschappij. Met de groeiende vergrijzing verwachten zij ook dat de vereniging blijft groeien. Alle ouderen boven 50 jaar zijn van harte welkom bij de seniorenvereniging St. Ambrosius Heel.

Het dagelijks bestuur van de vereniging bestaat uit:

Voorzitter

Margot Hofman-Ruijters
Dalenbosweg 28
Tel. 0475 – 570843

Vice-voorzitter

Myra Aretz-Verboeket
Sterplein 4
Tel. 0475 – 571650

Penningmeester

Jo Vogels
Ringweg 35
Tel. 0475 –571493

Secretaris

Huub Houben
Doonweg 34
Tel. 0475 –572034

Damesvereniging Heel 2002

De vereniging komt voort uit de Limburgse Vrouwenbeweging en is in 2002 een eigen koers gaan volgen. De vereniging bestaat 80 jaar. Zij stelt zich het volgende ten doel: De belangenbehartiging van vrouwen in het algemeen en de leden in het bijzonder door het stimuleren van lezingen en gezelligheidsprogramma's, dit ter bevordering

van het contact en de onderlinge communicatie. De bijeenkomsten zijn een à twee keer per maand op woensdagavond.

Voorzitter

Niny Breuer – van Melick
Ringweg 3
Tel. 0475 – 572505

Secretaris

Joke Wilms-Segers
Apollostraat 2
Tel. 0475 – 572146

Kapel Panheel

Deze eenvoudige maar bijzonder sfeervolle kapel vormt een plaats van gebed en bezinning voor mensen uit de hele regio. In de kapel - in 1878 ingezegend - vallen met name de glas-in-loodramen (1948) op die vervaardigd zijn in het atelier van Max Weiss.

Verder is het interessant te weten dat het Mariabeeld in de kapel geschonken is door schippers. Op zondag bezochten zij vaak vanuit de Panheeldersluis de Heilige Mis. De tekst op het beeld luidt:

‘Maria geleidt ons’. Vanuit de geschiedenis van deze kapel tot op de dag van vandaag blijkt duidelijk dat veel Panheeldenaren letterlijk en figuurlijk hun steentje bijdragen tot instandhouding van hun kapel.

'Stichting tot onderhoud
der Rooms-Katholieke Kapel
van Onze Lieve Vrouw van
het Heilig Hart'

Voorzitter

Pastoor Marc Hooijschuur
Mgr. Savelbergweg 93
6097 AE Heel
Tel. 0475 - 854578
mhooschuur@yahoo.com

Secretaris

Hein van de Mortel
Ringweg 27
6097 EB Heel
Tel. 0475 - 571758
hein.vandemortel@home.nl

Penningmeester

Tiny Timmers
Pasweg 12
6097 NJ Heel
Tel. 0475 - 572640
panheel12@hotmail.com

Lid

Jan Verdonschot
Sint Antoniusstraat 9
6097 ND Heel
Tel. 0475 - 570273
fam.verdonschot@gmail.nl

Lid

Wiel Coenen
Heelderweg 1
6097 EW Heel
Tel. 0475 - 571422
wiel-miacoenen@home.nl

Lid/koster

Thei Vestjens
Kraakstraat 27
6013 RR Hunsel
Tel. 0475 - 566224

De parochie en de kerk van Sint Stephanus in Heel

Een beknopte inleiding op een geschiedenis

Waar nu de parochiekerk van Heel, toegewijd aan de aartsdiaken en eerste martelaar Sint Stephanus staat, bevond zich rond het jaar 200 na Christus vrijwel zeker een Romeins heiligdom. Het centrum bestond uit één of meer stenen tempelgebouwen, met een aantal beel-

den. Een twee tot drie meter hoge Jupiter-gigantenzuil moet duidelijk zichtbaar zijn geweest.

In een visitatierapport uit 1642 memoreert de Luikse kanunnik Van den Berg(h) een aantal beelden ter hoogte van het tegenwoordige Catualiumplein. Hij schrijft: 'en terre une statue de marbre'. Talrijke vondsten van Romeinse munten, opgegraven fragmenten van terra-sigillata-vaatwerk en de restanten van vele andere gebruiksvoorwerpen duiden erop dat de vestiging Catualium een vrij grote vicus of pagus aan de Romeinse heerbaan was, met een vrij omvangrijke welvaart. 'Eene plaats van eenig gewigt', zo formuleerde een historicus ooit.

Waarschijnlijk is 'Heel' een van de eerste gekerstende nederzettingen langs de Maas in de regio Nijmegen-Maastricht. Daar voltrok zich vanaf 400 of 500 vanuit het zuiden, of vanaf 700 vanuit het noorden, de overgang naar het Christendom. De periode tot ongeveer 1600 is zeer schaars met gegevens. Hierdoor blijft de kerk van Heel

in haar historische bestaansvormen onzeker.

Uit 1646 kennen we een notitie over Heel in een visitatierapport. De Luikse aartsdiaken Petrus de Rosen van 5 september schrijft: 'De kerk en het koor liggen vol met kisten en zakken en de gemeentenaren, de inwoners van Hedele moeten die spullen vóór Allerheiligen 1646 weghalen'. De kerk als stenen gebouw was immers behalve als plaats voor erediensten eeuwenlang ook als opbergplaats en ontmoetingscentrum voor kinderen en volwassenen in gebruik. Ja, zelfs dieren als honden en koeien liepen er rond. Er moest in 1711 voor de doopkapel een afsluiting komen, aldus een later visitatierapport.

Van het kerkgebouw in Heel kennen we slechts één duidelijke en mooie pentekening van Jan de Beijer (1703- ±1785) uit het jaar 1747. Hierop staat een zaalkerk van mergelsteen afgebeeld. Deze is aangebouwd of leunt tegen de oorspronkelijk niet als kerktoren bedoelde verhoging. Was het dan een baken of een signaaltoren

aan de oever van de voorbij meanderende Maas? De ingang naar het schip van de zaalkerk is niet via de toren, zoals ook blijkt uit de tekening.

In een akte uit het jaar 1144 van de Anno-abdij van Siegburg wordt melding gemaakt van een 'mansio', een boerderij 'apud hethete'. Het betreft de eerste vermelding van de naam Heel. Niets verder wordt er opgemerkt over de parochie of de kerk.

Vanaf 1251 berustte het wereldlijk- en kerkelijk gezag over de 'parochiegemeente' Heel bij het kathedraal-kapittel van Sint Lambertus te Luik. In een register uit 1280, bewaard in de rijks- en bisschoppelijke archieven te Luik, treffen we ene Jacobus filius presbiteri aan, zoon van een priester te Hedel

Een drietal zegels van de schepenbank van Pol en Panheel uit de jaren 1539-1556, met de afbeelding van de heilige Stephanus, met stenen en een palmtak, duidt op het bestaan van een parochie te Hedele, waartoe ook Pol en Panheel behoorden.

Heel was de moederkerk van Beegden, Grathem en Wesssem. De Romaanse hardstenen doopvont uit ± 1320 getuigt nog van deze functie. Het vierkante bekken van Naamse steen is historisch gezien het belangrijkste object in de Heelse kerk. Het is een kostbaar bezit. De kuip is aan de randen rijk versierd. Ze staat op een korte zuil en heeft een neogotische koperen deksel.

Een aantal andere documenten betreft de ingrijpende werkzaamheden aan het kerkgebouw in de jaren 1844 tot 1847. Een restauratie aan de zaalkerk bleek toen dringend noodzake-

lijk. De zijmuren waren door de druk van het dak steeds verder naar buiten uitgeweken.

Rond 1900 nam het aantal inwoners van Heel en dus ook het getal van parochianen zodanig toe, dat het gebouw te klein werd. Onder bouwpastoor Schwillens (pastoor van 1891 tot 1908) werd het voorste gedeelte van de kerk richting oosten uitgebreid. Met behoud van de eeuwenoude toren en de vier hardstenen trommelzuilen met bladvormige versieringen in de kerk, ontwierp architect Caspar Franssen een neogotische kruiskerk. Aan de buitenkant

werd de kerk in mergelsteen die afkomstig was uit Sibbe opgebouwd. In de eerste bouwfase 1901 en 1902 werden een nieuw priesterkoor, de sacristie en de beide zijbeuken gebouwd. Spitsboogvensters met een drietal figuratieve glas-in-loodramen uit het atelier van Frans Nicolas en Zonen te Roermond sluiten de apsis af.

In het jaar 1907 werd het middenschip afgebroken. De zes vensters aldaar werden voorzien van ornamentaal glas-in-lood, met vermelding van de namen van de verschillende sponsors. Een doopkapel werd gebouwd, een berghok en een oksaal in drie gedeelten met een trap.

Tijdens de laatste maanden van 1944 liepen het schip en vooral de toren aanzienlijke oorlogschade op door het granaatvuur vanuit 'het Thornse'. Pas in 1947 werden de nodige herstelwerkzaamheden uitgevoerd.

Plannen rond 1960 om de kerk nogmaals te vergroten, werden na lang overleg uiteindelijk niet uitgevoerd. In 1968 tot april 1970 werd het interieur van de kerk

aan de ideeën en de mode van die tijd aangepast. Het hoofdaltaar uit 1907 verdween en op deze plaats kwam het orgel te staan. Het oksaal, de eikenhouten kerkbanken en de twee zijaltaren werden verwijderd. Ook het hekwerk bij de doopkapel en de zware deur naar het oksaal verdwenen.

Vanaf 1991 werd de toren geconserveerd en vanaf 1993 kon dankzij een onderhoudsplan de gehele kerk worden gerenoveerd en hersteld.

In het jaar 2007 werd na uitvoerig overleg het interieur van de kerk onder handen genomen. Het orgel werd verplaatst en er werd een schitterende verlichting aangebracht. Houten stoelen werden geplaatst. Een tweetal plaquettes 'onder de toren' herinnert aan de laatste aanpassingen en renovaties van 1990 en 2007.

Colofon

Uitgave: Parochie Sint Stephanus Heel
Redactie: Werkgroep 'parochiegids'
Lay-out: Marc van Aarsen
Vormgeving: Ben Rademakers
Foto's: Léon Janssen
Guido Athmer
Peter Flekken